

Referat despre A treia teapa de Marin Sorescu -partea a treia

Domnul muntean si-a asumat sarcina de "a da cep istoriei", de a se ingriji cu neinduplecare de tara, "dimineata, la pranz si seara" fara de istov si fara crutari. Actiunile lui sunt uneori disperate, dar totdeauna pornite din dorinta patimase de libertate si neatarnare iar sacrificiul suprem apare implinit prin ideea de permanenta in moarte, alegorizata intr-o afirmatie-cheie: "Va arat eu voua tragedie... Nici nu e o mie de ani de cand, pe aici. ostasii mureau razand, aruncandu-se in varfurile sulitelor(...) Sulitele au ramas infipte, au prins radacini, au crescut voiniceste, sunt codrii...". Marin Sorescu mitizeaza astfel intr-un mod propriu, altfel decat in drama romantica, mai bine spus remitizeaza in chip modern. Cruzimea domnitorului se justifica in aceasta "epoca de spaima", astfel ca situatiile din piesa puse sub semnul unor porniri primitive exacerbate nu produc nicidecum o anume demitizare, ci capata o pecete de normalitate. "Am fost crud cu durere" - marturiseste insusi eroul, iar pictorul care-i face portretul aduce marturii determinante: "Cruzimea face parte si ea din programul lui politic. Da cu barda in Dumnezeu, iar dupa aia se caieste. Mi-a pozat o data, dis-de dimineata, si am citit atata cainta pe chipul lui, ca m-am cutremurat. E un blajin care face pe fiorosul din intelepciune. Nu trebuie sa-l judecam dupa masca." Conflictete tragice, cu personaje tragice si in situatii tragice edifica o viziune, o atmosfera si o idee tragica fundamentala. Conditia tragica a eroului il face sa actioneze din ratiuni morale, dar nu totdeauna justificate moral, tocmai pentru ca il constrange sa fie astfel un timp tiranic. Rabufnirile, intransigenta, duplicitatea, cruzimea - situeaza tragic in conjunctura pe Tepes-domnul; gesturile frante, alunecarea impersonala prin scena, ingandurarile, momentele in care se lasa prada omenescului - vorbesc despre tragedia omului-Tepes. Astfel, scenele in care-l ucide pe credinciosul Papuc in temnita de la Buda sau reactiile fata de bocitoare, de exemplu, sunt momente de o intensitate emotionala aparte, tocmai pentru ca-l vedem pe Tepes cu privirile intoarse spre sine dar, imediat dupa aceasta, exercitandu-si puterea cu o luciditate infernala asupra propriei sale persoane, rupandu-se pe sine, autoflagelandu-se. Destinul sau nu are alternative, pentru ca iesirea din rolul asumat este o imposibilitate, anuland actiunea imperativa a Marelui Mecanism (ca in tragediile shakespeariene): a treia teapa destinata pentru Mahomed (care dupa ce pangareste tara, pleaca nestingherit) devine apoteoza lui Tepes, ca o condamnare lucida si in ordinea firii.

Tonul mucalit si simplitatea cu care Marin Sorescu rosteste adevaruri de mare profunzime, permanenta interferenta a tragicului cu comicul sunt de o factura populara speciala, intr-o desavarsita transcriere carturareasca. "Il iubesc din suflet pe milostivul Mahomed - zice cu fatarnica disimulare Tepes - si-mi pare asa de rau ca are o parere sucita despre mine... cum sa fac sa i-o rasucesc in partea cealalta, sa revina la normal?". Tot astfel, domnitorul si oamenii sai vorbesc mereu "in dodii", ca in vorbirea populara sau prin neologisme inexistente in epoca, despre o tara "in rama turceasca", despre listele cu pretendenti la domnie care "ftuctuiaza", despre omoruri savarsite "din timiditate", despre tronul tarii ""uns cu miere" ce se poate ""lipi ele tur"": Turcul si Romanul sunt "observatori de sus ai vremii"; Tepes se lauda ca a reusit sa-si faca un nume: "concis, expresiv, usor de tinut minte"; astrologii de felul lui Dragavei care "au pierdut ocazia" de a vedea cometa, sunt "neproductivi", pentru ca nu au "vocabular"; taranul Minica pretinde ca traieste cu o suta de ani in urma, pentru ca nu-i place "conjunctura" vremii sale; pe

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

unde trec turcii, "vesela e toata tandari"; cei trasi in teapa nu-l inghit pe domnitor din cauza., "cruzimilor de limbaj"; mecanismul pedepsirii potrivnicilor este explicat simplu: "Unii imi zic Tepes pe furis, eu ii trag in teapa pe fata!"...

Structurile moralei taranesti transpar din toate replicile si situatiile de viata ale personajelor. Din inaltul celor doua tepe (ridicati in "posturi inalte"). Romanul si Turcul - aceste personaje fara viata si fara moarte, rezoneuri ai faptelor, isi rad de moarte ca si Ivan Turbinca, cu un umor fabulistic extraordinar. Viziunea globala de tragedie, pe cat de istorica, pe atat de populara, se compune pregnant din ingemanarea perfecta a comicului si tragicului, a baladescului si proiectiei in fantastic, a documentului cu fabulosul, a ironiei cu patosul, a mitizarii si remitzarii in datele unui conspect modern, a trecutului cu prezentul - intr-o sinteza de adanca si vibranta rezonanta in constiintele contemporane. In rolul lui Vlad Tepes, au atins realizari de varf ale carierei lor mari actori romani: Amza Pellea, Tudor Gheorghe, Anton Tauf sa. - prin ipostazieri exceptionale, cu elemente si accente personale integrate perfect in viziunea fundamentala a acestei capodopere dramatice.